

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В МІСТІ СУМИ

д.е.н., проф. Телстов О. С., студентка гр. МК-81 Васильєва О. А.

Пасажи́рський транспорт є типовим представником маркетингу послуг. Впровадження вірно побудованих маркетингових підходів до організації діяльності міського транспорту дає швидкий та відчутний ефект і, навпаки, нехтування ними та відповідними дослідженнями негативно впливає на життєдіяльність міста й призводить до постійного невдоволення його мешканців. Даний матеріал, з одного боку, є певним підсумком навчально-прикладних робіт кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю, з іншого – реакцією на недосить вдалий перехід обласного центру на нову схему міських пасажирських перевезень.

Загальна тенденція динаміки зміни обсягів пасажирських перевезень залізничним та автомобільним транспортом в Сумській області (рис.1) відповідає загальноукраїнській (рис.2). Перевезення тролейбусним та трамвайним транспортом в області характеризується відносно стабільним обсягом (зниження кількості перевезень першим видом транспорту на 58,77% за 10 років) на ряду з його падінням на загальнонаціональному рівні. Це може пояснюватися популяризацією альтернативних видів транспорту (метрополітен тощо). В місті Суми за специфікою організації перевезення, існують 3 основних виду пасажирського транспорту загального користування: комунальний (автобусний, тролейбусний), приватний (маршрутні таксі, автобусний) та комерційно-індивідуальний (таксі).

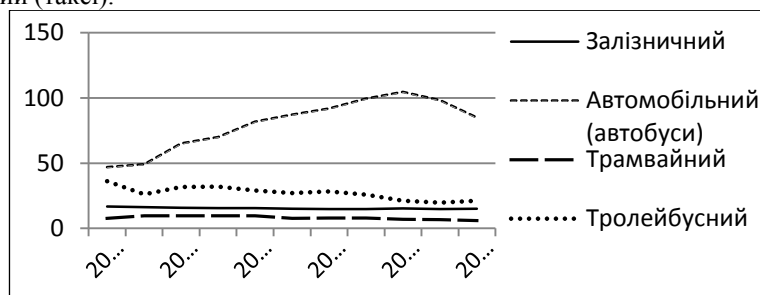

Рис. 1. Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту загального користування в Сумській області (млн. чол.)

Згідно с даними Головного Управління статистики в Сумській області, послугами пасажирського автотранспорту за 9 місяців 2011 р. скористалися 63,4 млн. пасажирів. В обласному центрі виконано 55,9% від загального обсягу пасажирських перевезень, при чому 88% із них – автобусами фізичних осіб – підприємців (1191 маршрутний автобус). Так загалом для міст України характерна ситуація, коли 35% пасажирського транспорту припадає на тролейбуси, 12% – на автобуси, 34% – мікроавтобуси (маршрутні таксі), решта 19% – на трамвай, метро та річковий транспорт. У 2010 році ситуація в місті Суми була така: 11% пасажирського транспорту – тролейбуси, 6% – автобуси, 83% – мікроавтобуси. Тобто, фактично існує монополія маршрутних транспортних засобів на ринку перевезень пасажирів у м. Суми.

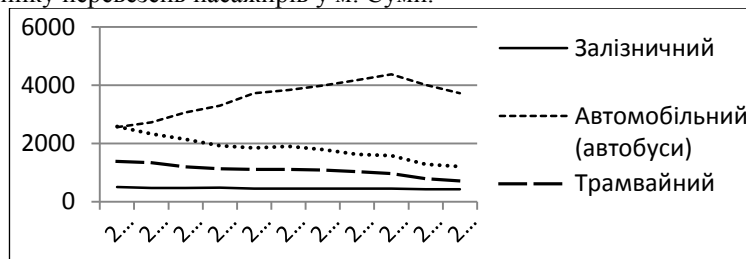

Рис. 2 - Відправлення (перевезення) пасажирів за видами транспорту загального користування в Україні (млн. чол.)

Починаючи з 29 жовтня 2011 року, перевезення транспортом загального користування у місті Суми відбувається за новою схемою. Всього на обслуговування населення було відібрано на конкурсній основі 17 перевізників, що працюють на 35 новосформованих маршрутах. За задумом, це повинно сприяти укрупненню одиниць транспорту перевізників, тобто збільшення пасажиромісткості транспортних засобів (не менше 22 осіб на одних і 44 – на других маршрутах), скороченню загальної їх кількості на маршрутах, виведенню транзитних перевезень з центру міста, впорядковуванню нумерації маршрутів, і, як наслідок, підвищенню ролі комунального транспорту в цілому.

До невирішених проблем відноситься незадовільний стан дорожнього покриття, відсутність єдиного координаційного центру, деталізованої схеми руху транспорту на маршруті з зазначенням розкладу руху, надмірне завантаження в години пік та нерегулярність у вечірні години, зношеність тролейбусного парку, низька культура обслуговування пасажирів, високий рівень викидів шкідливих речовин в атмосферу.

Викладена характеристика стану ринку пасажирських перевезень в обласному центрі зумовлює актуальність проведення подальших маркетингових досліджень.